HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

9 iulie 2026*

„Trimitere preliminară – Achiziții publice – Directiva 2014/24/UE – Articolul 82 – Procedură referitoare la un concurs de proiecte – Lipsa unei audieri prealabile a candidaților – Protecția anonimatului – Dreptul de a fi ascultat”

În cauza C-888/24,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Supremo Tribunal Administrativo (Curtea Administrativă Supremă, Portugalia), prin decizia din 28 noiembrie 2024, primită de Curte la 20 decembrie 2024, în procedura

**Adão da Fonseca-Engenheiros Consultores, Lda**

împotriva

**Metro do Porto, S.A.,**

**Betar Consultores, Lda,**

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul C. Lycourgos (raportor), președinte de cameră, doamna O. Spineanu-Matei și domnii S. Rodin, N. Piçarra și N. Fenger, judecători,

avocat general: domnul A. Biondi,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Adão da Fonseca-Engenheiros Consultores, Lda, de F. Vellozo Ferreira, advogado;

– pentru Metro do Porto, S.A., de D. Castro Neves, P. Fernández Sánchez, M. Gorjão-Henriques și A. Saavedra, advogados;

– pentru guvernul portughez, de P. Barros da Costa și F. Batista, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: portugheza.

– pentru Comisia Europeană, de A. Biolan, I. Melo Sampaio și G. Wils, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 26 martie 2026,

pronunță prezenta

## Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 80 și 82 din Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (JO 2014, L 94, p. 65), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul delegat (UE) 2019/1828 al Comisiei din 30 octombrie 2019 (JO 2019, L 279, p. 25) (denumită în continuare „Directiva 2014/24”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Adão da Fonseca-Engenheiros Consultores, Lda (denumită în continuare „societatea reclamantă din litigiul principal”), pe de o parte, și Metro do Porto S.A. (denumită în continuare „autoritatea contractantă”) și Betar Consultores, Lda, pe de altă parte, în legătură cu legalitatea unei proceduri de concurs de proiecte la finalul căreia proiectul societății reclamante din litigiul principal nu a fost reținut.

### Cadrul juridic

#### *Dreptul Uniunii*

*Directiva 2014/24*

3 Articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2014/24 prevede:

„Prezenta directivă instituie norme aplicabile procedurilor de achiziție utilizate de către autoritățile contractante în legătură cu contractele de achiziții publice și concursurile de proiecte a căror valoare este estimată ca fiind cel puțin egală cu pragurile prevăzute la articolul 4.”

4 Articolul 2 alineatul (1) din această directivă prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[…]

(21) «concursuri de proiecte» înseamnă procedurile care permit autorității contractante să achiziționeze, în special în domeniul amenajării teritoriului, al urbanismului, al arhitecturii și ingineriei sau al prelucrării datelor, un plan sau un proiect selectat de un juriu pe baze concurențiale, cu sau fără acordarea de premii;

[…]”

5 Potrivit articolului 4 din directiva menționată:

„Prezenta directivă se aplică achizițiilor publice a căror valoare estimată fără taxa pe valoarea adăugată (TVA) este egală sau mai mare decât următoarele praguri:

[…]

(b) 139 000 [de euro] pentru contractele de achiziții publice de produse și de servicii atribuite de autoritățile guvernamentale centrale și concursurile de proiecte organizate de aceste autorități; […]

(c) 214 000 [de euro] pentru contractele de achiziții publice de produse și de servicii atribuite de autoritățile contractante regionale și locale și concursurile de proiecte organizate de aceste autorități;

[…]”

6 Articolul 7 din aceeași directivă prevede:

„Prezenta directivă nu se aplică contractelor de achiziții publice și concursurilor de proiecte care, în conformitate cu Directiva 2014/25/UE [a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE (JO 2014, L 94, p. 243)], sunt atribuite sau organizate de autorități contractante care desfășoară una sau mai multe dintre activitățile menționate la articolele 8-14 din directiva respectivă și sunt atribuite pentru desfășurarea acestor activități, […]”

7 Potrivit articolului 18 alineatul (1) din Directiva 2014/24:

„Autoritățile contractante îi tratează pe operatorii economici în mod egal și fără discriminare și acționează într-o manieră transparentă și proporțională.

[…]”

8 Articolul 36 alineatul (5) din această directivă prevede:

„În cazul în care autoritățile contractante reiau competiția pentru contracte specifice în conformitate cu alineatul (4) litera (b), acestea notifică ofertanții cu privire la data și ora la care intenționează să colecteze informațiile necesare pentru a constitui oferte adaptate la cerințele contractului specific în cauză și le dau ofertanților posibilitatea de a refuza această colectare de informații.

Autoritățile contractante trebuie să prevadă o perioadă corespunzătoare de timp între notificare și colectarea efectivă a informațiilor.

Înainte de atribuirea contractului, autoritățile contractante prezintă informațiile colectate ofertantului în cauză, pentru a-i da acestuia posibilitatea de a contesta sau confirma că oferta astfel constituită nu conține erori semnificative.”

9 Articolul 41 din directiva menționată prevede:

„În cazul în care un candidat sau un ofertant sau o entitate legată de un candidat sau de un ofertant a oferit consultanță autorității contractante, în conformitate sau nu cu articolul 40, sau a participat la

pregătirea procedurii de achiziție, autoritatea contractantă trebuie să ia măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că participarea respectivului candidat sau ofertant nu denaturează concurența.

Astfel de măsuri includ comunicarea către ceilalți candidați și ofertanți a informațiilor relevante care au fost transmise în contextul participării candidatului sau ofertantului la pregătirea procedurii de achiziții sau care decurg din această participare și stabilirea unor termene adecvate pentru primirea ofertelor. Candidatul sau ofertantul în cauză este exclus din cadrul procedurii numai dacă nu există niciun alt mijloc pentru a asigura respectarea principiului egalității de tratament.

Înainte de orice astfel de excludere, candidaților sau ofertanților li se acordă posibilitatea de a demonstra că implicarea lor în pregătirea procedurii de achiziții nu poate denatura concurența. Măsurile adoptate trebuie documentate în raportul individual prevăzut la articolul 84."

10 Potrivit articolului 69 alineatele (1) și (4) din aceeași directivă:

„(1) Autoritățile contractante solicită operatorilor economici să explice prețul sau costurile propuse în ofertă, în cazul în care ofertele par a fi anormal de scăzute în raport cu lucrările, produsele sau serviciile respective.

[…]

(4) În cazul în care o autoritate contractantă stabilește că o ofertă este anormal de scăzută pentru că ofertantul a obținut un ajutor de stat, oferta poate fi respinsă doar din acest motiv numai după consultarea ofertantului, dacă acesta nu este în măsură să demonstreze, într-un termen suficient stabilit de autoritatea contractantă, că ajutorul în cauză este compatibil cu piața internă în sensul articolului 107 din TFUE. Autoritatea contractantă care respinge o ofertă în aceste circumstanțe aduce acest lucru la cunoștința Comisiei [Europene]."

11 Articolele 78-82 din Directiva 2014/24 constituie capitolul II, intitulat „Norme aplicabile concursurilor de proiecte", din titlul III, el însuși intitulat „Regimuri speciale de achiziții", din această directivă.

12 Articolul 78 din directiva menționată prevede:

„Prezentul capitol se aplică:

(a) concursurilor de proiecte organizate în cadrul unei proceduri de atribuire a unui contract de achiziții publice de servicii;

(b) concursurilor de proiecte cu premii sau plăți acordate participanților.

[…]"

13 Articolul 80 alineatul (1) din aceeași directivă prevede:

„Atunci când organizează concursuri de proiecte, autoritățile contractante aplică proceduri adaptate la dispozițiile titlului I și ale prezentului capitol."

14 Articolul 82 din Directiva 2014/24 prevede:

„(1) Juriul dispune de autonomie în deciziile sau avizele sale.

(2) Juriul analizează planurile și proiectele depuse de candidați asigurând anonimatul acestora și bazându-se exclusiv pe criteriile prevăzute de anunțul de concurs.

(3) Juriul consemnează, într-un raport semnat de membrii săi, clasamentul proiectelor pe care îl stabilește în funcție de meritele fiecărui proiect, precum și observațiile și orice alte puncte care trebuie clarificate.

(4) Anonimatul este respectat până la momentul deciziei sau avizului juriului.

(5) Candidații pot fi invitați, dacă este necesar, să răspundă întrebărilor pe care juriul le-a consemnat în procesul-verbal, în vederea clarificării oricărui aspect privind proiectele.

(6) Se întocmește un proces-verbal complet al dialogului dintre membrii juriului și candidați.”

15 În conformitate cu partea E din anexa V la Directiva 2014/24, anunțurile privind concursurile de proiecte menționate la articolul 79 alineatul (1) din această directivă trebuie printre altele să precizeze criteriile care urmează să fie aplicate la evaluarea proiectelor și să indice dacă decizia juriului are caracter obligatoriu pentru autoritatea contractantă în cauză și dacă contractele care urmează concursului de proiecte vor fi atribuite câștigătorului sau câștigătorilor acestui concurs de proiecte.

*Directiva 2014/25*

16 Articolul 2 din Directiva 2014/25, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul delegat (UE) 2019/1829 al Comisiei din 30 octombrie 2019 (JO 2019, L 279, p. 27) (denumită în continuare „Directiva 2014/25”), prevede:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[…]

17. «concursuri de proiecte» înseamnă procedurile care permit entității contractante să achiziționeze, în special în domeniul amenajării teritoriului, al arhitecturii, al ingineriei sau al prelucrării datelor, un plan sau un proiect selectat de un juriu după procedura concurențială, cu sau fără acordarea de premii;

[…]”

17 Articolul 11 din această directivă prevede:

„Prezenta directivă se aplică activităților legate de punerea la dispoziție sau exploatarea rețelelor destinate să furnizeze un serviciu public în domeniul transportului pe calea ferată, cu sisteme automate, cu tramvaiul, troleibuzul, autobuzul sau pe cablu.

În ceea ce privește serviciile de transport, se consideră că o rețea există în cazul în care serviciul este oferit în condiții de exploatare stabilite de o autoritate competentă a unui stat membru, cum ar fi condițiile privind rutele ce urmează să fie deservite, privind capacitatea de transport disponibilă sau frecvența serviciului.”

18 Articolul 15 din directiva menționată prevede:

„Cu excepția cazului în care sunt excluse în virtutea excluderilor prevăzute la articolele 18-23 sau în temeiul articolului 34, privind desfășurarea activității în cauză, prezenta directivă se aplică achizițiilor publice a căror valoare estimată fără taxa pe valoarea adăugată (TVA) este egală sau mai mare decât următoarele praguri:

(a) 428 000 [de euro] pentru contractele de achiziții de produse și de servicii, precum și pentru concursurile de proiecte;

[…]”

19 Potrivit articolului 36 alineatul (1) din aceeași directivă:

„Entitățile contractante îi tratează pe operatorii economici în mod egal și fără discriminare și acționează într-un mod transparent și proporțional.

[…]”

20 Articolele 95-98 din Directiva 2014/25 constituie capitolul II, intitulat „Norme aplicabile concursurilor de proiecte”, din titlul III, el însuși intitulat „Regimuri speciale de achiziții”, din această directivă.

21 Articolul 95 din directiva menționată prevede:

„(1) Prezentul capitol se aplică în cazul concursurilor de proiecte organizate în cadrul unei proceduri de achiziții pentru un contract de servicii, cu condiția ca valoarea estimată a contractului, fără TVA, inclusiv eventualele premii sau plăți acordate participanților, să fie egală cu sau mai mare decât suma menționată la articolul 15 litera (a).

(2) Prezentul capitol se aplică tuturor concursurilor de proiecte în cadrul cărora valoarea totală a premiilor și plăților acordate participanților, inclusiv valoarea estimată, fără TVA, a contractului de servicii care ar putea fi încheiat ulterior în temeiul articolului 50 litera (j) dacă entitatea contractantă nu exclude o astfel de atribuire în anunțul de concurs, este egală cu sau mai mare decât suma menționată la articolul 15 litera (a).”

22 Articolul 97 alineatul (1) din aceeași directivă prevede:

„Atunci când organizează concursuri de proiecte, entitățile contractante aplică proceduri adaptate la titlul I și la prezentul capitol.”

23 Articolul 98 din Directiva 2014/25 prevede:

„(1) Juriul dispune de autonomie în deciziile sau avizele sale.

(2) Juriul analizează planurile și proiectele depuse de candidați asigurând anonimatul acestora și bazându-se exclusiv pe criteriile prevăzute de anunțul de concurs.

(3) Juriul consemnează, într-un raport semnat de membrii săi, clasamentul proiectelor pe care îl stabilește în funcție de meritele fiecărui proiect, precum și observațiile și orice alte puncte care trebuie clarificate.

(4) Anonimatul este respectat până la momentul deciziei sau avizului juriului.

(5) Candidații pot fi invitați, dacă este necesar, să răspundă întrebărilor pe care juriul le-a consemnat în procesul-verbal, în vederea clarificării oricărui aspect privind proiectele.

(6) Se întocmește un proces-verbal complet al dialogului dintre membrii juriului și candidați.”

### *Dreptul portughez*

*Codul de procedură administrativă*

24 Articolul 121 din Código de Procedimento Administrativo (Codul de procedură administrativă), în versiunea aplicabilă litigiului principal, intitulat „Dreptul la audiere prealabilă”, prevede:

„(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 124, părțile interesate au dreptul de a fi ascultate în cadrul procedurii înainte de luarea deciziei finale și trebuie, printre altele, să fie informate cu privire la sensul probabil al acesteia.

(2) În exercitarea dreptului de a fi ascultate, părțile interesate pot să se pronunțe cu privire la toate aspectele relevante pentru decizie, în materie de fapt și de drept, precum și să solicite demersuri suplimentare și să anexeze documente.

(3) Autoritatea competentă nu poate efectua decât o singură audiere prealabilă, în care trebuie să includă toate elementele de fapt și de drept care susțin sensul probabil al deciziei.

[…]”

25 Potrivit articolului 124 din Codul de procedură administrativă, în versiunea aplicabilă litigiului principal, intitulat „Scutire de obligația audierii părților interesate”:

„(1) Persoana responsabilă cu conducerea procedurii poate să nu procedeze la audierea părților interesate în cazul în care:

(a) decizia este urgentă;

(b) părțile interesate au solicitat amânarea menționată la alineatul (2) al articolului precedent și, pentru o cauză care le este imputabilă, nu a fost posibil să se stabilească o nouă dată în conformitate cu alineatul (3) al aceluiași articol;

(c) este previzibil în mod rezonabil că diligența necesară ar putea pune în pericol executarea sau utilitatea deciziei;

(d) numărul părților interesate care urmează să fie ascultate este de așa natură încât audierea devine impracticabilă, caz în care trebuie să se efectueze o consultare publică, atunci când este posibil, în modul cel mai adecvat;

(e) părțile interesate s-au pronunțat deja în cadrul procedurii cu privire la aspectele relevante pentru decizie și la probele prezentate;

(f) elementele prezente în procedură conduc la o decizie în totalitate favorabilă părților interesate.

(2) În situațiile prevăzute la alineatul precedent, decizia finală trebuie să indice motivele pentru care audierea nu a fost realizată.”

*Codul achizițiilor publice*

26 Articolul 219-A din Código dos Contratos Públicos (Codul achizițiilor publice), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumit în continuare „CCP”), prevede:

„(1) Concursul de proiectare urmărește să selecteze una sau mai multe lucrări de proiectare, la nivelul programului de bază sau similar, în special în domeniile artistice, al amenajării teritoriului, al planificării urbane, al arhitecturii, al ingineriei sau al prelucrării datelor.

[…]

(6) Formalitățile aplicabile procedurilor de concurs public, de concursuri restrânse cu preselecție și de concursuri de proiectare simplificate sunt cele stabilite în prezentul capitol, celelalte dispoziții ale prezentului cod în materie de formare a contractelor aplicându-se cu titlu subsidiar.”

27 Articolul 219-B alineatul (2) din CCP prevede:

„Indiferent de modalitatea adoptată, identitatea candidaților autori ai lucrărilor de proiectare prezentate nu poate fi cunoscută și dezvăluită decât după întocmirea raportului menționat la alineatul (1) al articolului 219-I.”

28 Articolul 219-F din CCP prevede:

„(1) Documentele care materializează lucrările de proiectare trebuie elaborate și prezentate astfel încât să se garanteze anonimatul total și absolut al candidaților, fără a conține niciun element care să permită, direct sau indirect, identificarea autorului sau a autorilor lor.

(2) Juriul concursului evaluează lucrările de proiectare și întocmește un raport, semnat de toți membrii săi, în care trebuie să indice, motivat:

(a) clasamentul lucrărilor de proiectare prezentate, în conformitate cu criteriul de selecție definit în termenii de referință;

(b) excluderea lucrărilor de proiectare prezentate cu încălcarea oricărei norme privind prezentarea acestora.

(3) Juriul concursului nu poate lua cunoștință de identitatea candidaților decât după ce a respectat pe deplin dispozițiile prevăzute la alineatul precedent.

(4) Cu condiția ca acest lucru să fie prevăzut în termenii de referință, juriul poate solicita clarificări din partea candidaților cu privire la lucrările lor sau poate organiza o fază de demonstrare sau de testare a lucrărilor de proiectare pentru a evalua conformitatea cu termenii de referință, adecvarea sau fezabilitatea soluțiilor propuse.

(5) În cazul în care se efectuează demersurile menționate la alineatul precedent, comisia de evaluare întocmește un nou raport care reflectă rezultatele acestora și propune clasamentul final al candidaților.”

**Litigiul principal și întrebarea preliminară**

29 La 10 martie 2021, autoritatea contractantă a decis să publice un anunț de concurs pentru ca un juriu (denumit în continuare „juriul”) să selecteze trei proiecte de proiectare a unui pod pe râul Duero pentru a atribui ulterior în mod direct întreprinderii care a prezentat unul dintre aceste trei proiecte contractul de achiziții publice de servicii privind elaborarea proiectului de executare a acestui pod.

30 Din caietul de sarcini al concursului de proiecte rezultă că deciziile juriului referitoare la clasarea proiectelor astfel prezentate sau la excluderea lor sunt obligatorii pentru autoritatea contractantă și nu pot fi modificate odată cunoscută identitatea candidaților, cu excepția cazului în care anulează concursul. Juriul poate solicita candidaților toate clarificările pe care le consideră necesare cu privire la proiectele pe care le-au prezentat. Aceste clarificări trebuie furnizate de candidați cu respectarea deplină a anonimatului lor. Raportul final al juriului clasifică în mod motivat aceste proiecte, în conformitate cu criteriile de selecție prevăzute de caietul de sarcini al concursului, excluzându-le în același timp pe cele care sunt afectate de unul dintre motivele de excludere prevăzute de acest caiet de sarcini. Candidații ale căror proiecte au fost clasate pe primele trei locuri beneficiază de un premiu în cuantum de 150 000 de euro, de 100 000 de euro și, respectiv, de 50 000 de euro și sunt selectați pentru a participa la o procedură de atribuire directă în cursul căreia sunt invitați să depună o ofertă cu respectarea unui caiet de sarcini specific acestei proceduri.

31 La 18 octombrie 2021, autoritatea contractantă a decis să selecteze proiectele a trei candidați în conformitate cu raportul prezentat de juriu. Proiectul prezentat de societatea reclamantă în litigiul principal nu făcea parte dintre aceste trei proiecte. Acesta a stabilit și prețul de bază al procedurii de atribuire directă a contractului de servicii pentru elaborarea proiectului de executare a podului pe râul Duero la 2 800 000 de euro.

32 La 25 și la 27 octombrie 2021, această societate reclamantă a contestat raportul juriului la președintele acestuia și a solicitat, în temeiul dreptului său la o audiere prealabilă, ca analiza proiectului pe care îl prezentase să fie revizuită și ca notele care îi fuseseră atribuite să fie modificate, solicitând în același timp și introducerea unor modificări tehnice în acest proiect.

33 La 2 noiembrie 2021, autoritatea contractantă a considerat, pe de o parte, că nu putea anula decizia juriului decât dacă această decizie conținea nelegalități sau erori vădite de apreciere, situație care nu se regăsea în speță. Pe de altă parte, ea a arătat că un proiect care nu fusese selectat de juriu înainte de înlăturarea anonimatului candidaților nu mai putea fi selectat, astfel încât ar fi nelegal să se solicite o reevaluare a acestui proiect.

34 La 21 martie 2022, autoritatea contractantă a încheiat contractul de elaborare a proiectului de executare a podului pe râul Duero cu un consorțiu compus din alte societăți decât societatea reclamantă în litigiul principal.

35 Prin hotărârea din 21 septembrie 2023, Tribunal Administrativo e Fiscal do Porto – Juizo de Contratos Públicos (Tribunalul Administrativ și Fiscal din Porto, Secția Achiziții Publice, Portugalia) a respins acțiunea societății reclamante din litigiul principal prin care aceasta din urmă solicita, printre altele, anularea raportului juriului, a deciziei autorității contractante și a contractului de elaborare a proiectului de executare a podului pe râul Duero, încheiat cu ofertantul câștigător.

36 Prin hotărârea din 15 decembrie 2023, Tribunal Central Administrativo Norte (Tribunalul Central Administrativ din Nord, Portugalia) a respins apelul formulat de societatea reclamantă din litigiul principal împotriva acestei hotărâri.

37 Această societate reclamantă a formulat recurs împotriva hotărârii respective la Supremo Tribunal Administrativo (Curtea Administrativă Supremă, Portugalia), care este instanța de trimitere.

38 În primul rând, această instanță apreciază, pe de o parte, că procedura în discuție în litigiul principal constituie o procedură de concurs de proiecte, în sensul Directivei 2014/24, iar nu o procedură mixtă în cursul căreia prima etapă de selecție a ofertelor este în mod necesar urmată de o a doua etapă, în cursul căreia este reținută una dintre aceste oferte. În această privință, ea arată că această procedură de concurs de proiecte nu are ca obiect principal încheierea unui contract, ci numai selectarea unuia sau mai multor planuri sau proiecte, în domeniile arhitecturii sau ingineriei.

39 Pe de altă parte, instanța menționată arată că litigiul principal nu privește procedura subsecventă de atribuire a contractului de achiziții publice de servicii în cauză, care a avut loc în urma unei proceduri legale.

40 În al doilea rând, aceeași instanță ridică problema dacă este necesar să se recunoască candidaților la un concurs de proiecte dreptul de a fi ascultați de juriul acestui concurs anterior deciziei sale.

41 În această privință, instanța de trimitere arată, *primo*, că, deși audierea părților interesate constituie, în dreptul portughez, o etapă crucială a oricărei proceduri administrative, lipsa unei audieri prealabile în anumite cazuri justificate corespunzător poate fi considerată conformă cu acest drept.

42 *Secundo*, această instanță subliniază că audierea prealabilă a participanților la un concurs ar putea fi exclusă pentru motivul că ar aduce atingere principiului fundamental al anonimatului acestor participanți, identitatea acestora din urmă neputând fi cunoscută decât după întocmirea raportului juriului din cadrul acestui concurs.

43 În aceste condiții, instanța menționată subliniază că, în temeiul articolului 82 alineatele (3)-(6) din Directiva 2014/24, un juriu al unui concurs de proiecte poate obține clarificări cu privire la proiectele candidaților, în cadrul unui dialog prealabil redactării raportului său și consemnat într-un proces-verbal, cu condiția ca anonimatul acestor candidați să fie respectat. O astfel de posibilitate a fost transpusă la articolul 219-F din CCP, care permite de asemenea unui juriu al unui concurs de proiecte să întocmească un nou raport ca urmare a clarificărilor pe care le-a obținut.

44 Pe de altă parte, deși, în dreptul portughez, nicio normă specifică procedurii de concurs de proiecte nu consacră dreptul la o audiere prealabilă a candidaților, această audiere este totuși prevăzută de regimul general al procedurilor deschise, la care articolul 219-A alineatul (6) din CCP face trimitere cu titlu subsidiar, o astfel de trimitere fiind de asemenea prevăzută la articolul 80 alineatul (1) din Directiva 2014/24.

45 Aceeași instanță apreciază că, în aceste condiții, trebuie să se stabilească dacă participanții la un concurs de proiecte trebuie să dispună de dreptul de a fi ascultați înainte ca juriul acestui concurs de proiecte să își stabilească clasamentul planurilor sau proiectelor care i-au fost prezentate.

46 În aceste condiții, Supremo Tribunal Administrativo (Curtea Administrativă Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Regula anonimatului candidaților, prevăzută la articolul 82 alineatul (4) din [Directiva 2014/24], coroborată cu posibilitatea unui dialog între juriul concursului de proiecte și candidați pentru a obține clarificări cu privire la proiectele depuse, prevăzută la articolul 82 alineatele (5) și (6), precum și cu trimiterea la dispozițiile titlului I de la articolul 80 alineatul (1) din directiva menționată, trebuie interpretată în sensul că se opune organizării obligatorii a unei consultări prealabile a persoanelor interesate?”

## Cu privire la întrebarea preliminară

### *Cu privire la admisibilitate*

47 În primul rând, autoritatea contractantă invocă inadmisibilitatea întrebării adresate pentru trei motive. Mai întâi, întrucât evaluarea unui juriu al unui concurs de proiecte trebuie să se facă cu respectarea strictă a principiului anonimatului, în timp ce, în speță, anonimatul participanților la concurs ar fi fost înlăturat, recunoașterea unui drept al societății reclamante din litigiul principal de a fi audiată de juriu nu ar mai putea avea nicio consecință în practică. În continuare, chiar dacă această societate reclamantă ar fi fost audiată, rezultatul concursului de proiecte ar fi fost identic, întrucât instanțele portugheze nu au constatat nicio eroare în aprecierea juriului. În sfârșit, pretinzând recunoașterea unui drept de a fi ascultată de juriu, societatea reclamantă menționată ar urmări numai să obțină ocazia de a modifica conținutul proiectului său, ceea ce ar fi interzis de dreptul Uniunii.

48 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, întrebările referitoare la interpretarea dreptului Uniunii, adresate de instanța națională în cadrul normativ și factual pe care îl definește sub propria răspundere și a cărui exactitate Curtea nu are competența să o verifice, beneficiază de o prezumție de pertinență. Respingerea de către Curte a unei cereri formulate de o instanță națională este posibilă numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (Hotărârea din 17 martie 2026, Županijsko državno odvjetništvo, C-8/24, EU:C:2026:210, punctul 55 și jurisprudența citată).

49 În speță, trebuie subliniat, *primo*, că, în cazul anulării deciziei în discuție în litigiul principal, nu se poate exclude ca un nou juriu să poată fi constituit pentru a evalua din nou proiectele depuse de candidați cu respectarea strictă a anonimatului lor.

50 *Secundo*, chiar presupunând că încălcarea dreptului de a fi ascultat nu determină anularea deciziei în cauză decât dacă, în lipsa acestei neregularități, decizia respectivă ar fi putut avea un conținut diferit, nu este de competența Curții să substituie aprecierea instanței de trimitere cu propria apreciere în această privință.

51 *Tertio*, presupunând că obiectivul urmărit de societatea reclamantă în litigiul principal este numai acela de a obține ocazia de a modifica conținutul proiectului său, ceea ce nu pare să rezulte din decizia de trimitere, nu ar fi mai puțin adevărat că problema dacă dreptul Uniunii se opune unei audieri a candidaților care urmăresc un astfel de obiectiv ține de interpretarea dispozițiilor relevante ale dreptului Uniunii și privește, prin urmare, examinarea pe fond a întrebării adresate.

52 Rezultă că excepțiile de inadmisibilitate invocate de autoritatea contractantă nu pot fi admise.

53 În al doilea rând, astfel cum a subliniat domnul avocat general la punctul 11 din concluzii, întrebarea adresată privește interpretarea articolelor 80 și 82 din Directiva 2014/24, în timp ce concursul de proiecte în discuție în litigiul principal urmărea să conceapă planul unui pod pe râul Duero, la cererea societății responsabile cu gestionarea infrastructurii metroului din Porto.

54 Prin urmare, nu este exclus ca acest concurs de proiecte să nu intre în domeniul de aplicare al Directivei 2014/24, ci în cel al Directivei 2014/25.

55 Astfel, din articolul 7 din Directiva 2014/24 rezultă că domeniul de aplicare al acesteia nu se extinde la contractele de achiziții publice în sectorul serviciilor de transport, așa cum este definit la articolul 11 din Directiva 2014/25 (Hotărârea din 1 august 2022, Roma Multiservizi și Rekeep, C-332/20, EU:C:2022:610, punctul 64).

56 Articolul 11 primul paragraf din Directiva 2014/25 precizează, la rândul său, că această directivă „se aplică activităților legate de punerea la dispoziție sau exploatarea rețelelor destinate să furnizeze un serviciu public în domeniul transportului pe calea ferată, cu sisteme automate, cu tramvaiul, troleibuzul, autobuzul sau pe cablu”. Potrivit celui de al doilea paragraf al acestui articol, o rețea există în cazul în care serviciul de transport este oferit în condiții de exploatare stabilite de o autoritate competentă a unui stat membru, cum ar fi condițiile privind rutele ce urmează să fie deservite, capacitatea de transport disponibilă sau frecvența serviciului.

57 În măsura în care decizia de trimitere nu precizează utilizarea căreia îi este destinat podul peste râul Duero, a cărui concepție a planului face obiectul concursului de proiecte în discuție în litigiul principal, această decizie nu permite să se stabilească dacă Directiva 2014/24 este aplicabilă litigiului principal sau dacă, dimpotrivă, trebuie să se aplice Directiva 2014/25.

58 Cu toate acestea, este necesar să se constate că articolele 97 și 98 din Directiva 2014/25 corespund în esență articolelor 80 și 82 din Directiva 2014/24 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 septembrie 2018, Rudigier, C-518/17, EU:C:2018:757, punctul 44, și Hotărârea din 10 noiembrie 2022, Taxi Horn Tours, C-631/21, EU:C:2022:869, punctul 39).

59 În aceste condiții, întrebarea adresată rămâne pertinentă pentru soluționarea litigiului principal chiar și în ipoteza în care concursul de proiecte în discuție în acest litigiu intră sub incidența primeia dintre aceste directive.

60 În al treilea rând, din dosarul de care dispune Curtea reiese că procedura de concurs în discuție în litigiul principal privește un cuantum superior pragurilor care sunt stabilite la articolul 4 din Directiva 2014/24 și, respectiv, la articolele 15 și 95 din Directiva 2014/25.

61 În consecință, întrebarea adresată este admisibilă.

### *Cu privire la fond*

62 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolele 80 și 82 din Directiva 2014/24 trebuie interpretate în sensul că se opun ca participanții la un concurs de proiecte să poată solicita să fie ascultați de juriul acestui concurs de proiecte anterior clasificării definitive de către acesta a planurilor sau a proiectelor pe care le-au prezentat.

63 Cu titlu introductiv, astfel cum se amintește la punctul 48 din prezenta hotărâre, cadrul normativ și factual este definit de instanța de trimitere pe propria răspundere. Prin urmare, nu este de competența Curții să repună în discuție, astfel cum sugerează societatea reclamantă în litigiul principal, constatarea acestei instanțe potrivit căreia procedura în discuție în litigiul principal constituie o procedură de concurs de proiecte, în sensul articolului 2 alineatul (1) punctul 21 din Directiva 2014/24.

64 Sub beneficiul acestei precizări introductive, trebuie subliniat, în primul rând, că niciuna dintre dispozițiile care figurează în capitolul II din titlul III din Directiva 2014/24, consacrat în mod specific concursurilor de proiecte, nu garantează candidatului la un concurs de proiecte dreptul de a fi ascultat de juriul acestui concurs de proiecte înainte de a-și întocmi clasamentul.

65 Deși este adevărat că articolul 82 alineatul (5) din directiva menționată precizează că un juriu al unui concurs de proiecte poate invita, dacă este necesar, un candidat să răspundă la întrebările pe care acest juriu le-a consemnat în procesul-verbal în vederea clarificării anumitor aspecte ale proiectului acestui candidat, o astfel de cerere de lămuriri nu poate fi totuși formulată decât de juriul menționat, dacă acesta consideră necesar. Dispoziția respectivă nu acordă, așadar, niciun drept candidaților la un concurs de a fi ascultați de același juriu.

66 În al doilea rând, din articolul 80 alineatul (1) din Directiva 2014/24 rezultă că autoritățile contractante sunt obligate să organizeze concursurile prin aplicarea unor proceduri care sunt adaptate nu numai la dispozițiile capitolului II din titlul III din această directivă, ci și la dispozițiile care figurează în titlul I din directiva respectivă, care este consacrat domeniului de aplicare, definițiilor și principiilor generale aplicabile în materie de contracte de achiziții publice și de concursuri de proiecte.

67 În această privință, trebuie arătat, pe de o parte, că titlul I nu conține nicio dispoziție care să prevadă că candidații la un concurs de proiecte sau ofertanții la o procedură de atribuire a unui contract de achiziții publice fac obiectul unei audieri de către juriul acestui concurs de proiecte sau de către autoritatea contractantă în cauză înainte ca acest juriu sau această autoritate contractantă să ia o decizie.

68 Pe de altă parte, articolul 18 din Directiva 2014/24, care face parte din titlul I menționat, consacră principiile egalității de tratament și transparenței în procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice.

69 Or, din aceste principii rezultă că condițiile și modalitățile procedurii de atribuire trebuie să fie formulate în mod clar, precis și univoc în anunțul de participare sau în caietul de sarcini și că, în principiu, nu poate exista o negociere între autoritatea contractantă în cauză și un ofertant, astfel încât o ofertă nu poate fi modificată în mod normal după depunerea sa, iar această autoritate contractantă nu poate solicita lămuriri unui ofertant a cărui ofertă o consideră imprecisă sau neconformă cu documentele contractului de achiziții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 septembrie 2017, Casertana Costruzioni, C-223/16, EU:C:2017:685, punctul 35, Hotărârea din 17 iunie 2021, Simonsen & Weel, C-23/20, EU:C:2021:490, punctul 61, și Hotărârea din 13 iunie 2024, BibMedia, C-737/22, EU:C:2024:495, punctele 31 și 32, precum și jurisprudența citată).

70 În măsura în care articolul 80 alineatul (1) din Directiva 2014/24 impune respectarea acestor principii ale transparenței și egalității în cadrul procedurilor de concurs de proiecte, fără ca vreo altă dispoziție referitoare la aceste proceduri să consacre un drept de a fi ascultat al candidaților, nu i se poate permite unui candidat să solicite să fie ascultat de juriul concursului de proiecte în cauză înainte ca acesta din urmă să procedeze la clasificarea proiectelor sau a planurilor care i-au fost prezentate.

71 Așa cum a amintit în esență domnul avocat general la punctele 23 și 37 din concluzii, necesitatea de a menține independența juriului concursului de proiecte și o clasificare numai pe baza meritelor obiective ale proiectelor și ale planurilor prezentate, pe care urmărește să le asigure cerința anonimatului prevăzută la articolul 82 alineatele (2) și (4) din Directiva 2014/24, confirmă o asemenea interpretare. Astfel, în pofida precauțiilor care pot fi puse în aplicare, o procedură de audiere prealabilă de către acest juriu prezintă în continuare riscul ca elemente care permit identificarea, chiar și indirect, a unui candidat să fie divulgate în cursul acestei audieri.

72 De altfel, după cum ilustrează în special articolul 36 alineatul (5) ultimul paragraf, articolul 41 al treilea paragraf sau articolul 69 alineatele (1) și (4) din Directiva 2014/24, care figurează în titlul II din această directivă, atunci când legiuitorul Uniunii intenționează să recunoască candidaților sau ofertanților dreptul de a intra în contact cu autoritatea contractantă în cauză sau de a negocia cu aceasta, legiuitorul menționat recunoaște în mod expres o obligație a autorității contractante în acest scop.

73 Mai trebuie adăugat că, în cazul în care instanța de trimitere ar ajunge la concluzia că concursul de proiecte în discuție în litigiul principal nu este reglementat de Directiva 2014/24, ci de Directiva 2014/25, i-ar reveni sarcina de a considera, pentru motive similare celor expuse la punctele 64-72 din prezenta hotărâre, că articolele 97 și 98 din această din urmă directivă nu pot fi interpretate în sensul că un candidat ar putea solicita să fie ascultat de juriu înainte ca acesta din urmă să procedeze la clasificarea proiectelor și a planurilor care i-au fost prezentate.

74 În al treilea rând, astfel cum a subliniat domnul avocat general la punctele 46-58 din concluzii, principiul general de drept al Uniunii care consacră dreptul de a fi ascultat, care este aplicabil litigiului principal, nu modifică o asemenea concluzie.

75 Potrivit unei jurisprudențe constante, acest drept garantează, în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, oricărei persoane posibilitatea de a-și exprima în mod util și efectiv punctul de vedere în cursul procedurii administrative și înainte de adoptarea oricărei decizii cauzatoare de prejudicii sau susceptibile să îi afecteze în mod defavorabil interesele, inclusiv atunci când o astfel de formalitate nu este prevăzută de reglementarea aplicabilă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 octombrie 1996, Comisia/Lisrestal ș.a., C-32/95 P, EU:C:1996:402, punctul 21, Hotărârea din

14 ianuarie 2021, RTS infra și Aannemingsbedrijf Norré-Behaegel, C-387/19, EU:C:2021:13, punctul 34, Hotărârea din 12 septembrie 2024, Sagrario, C-63/23, EU:C:2024:739, punctul 79, precum și Hotărârea din 6 martie 2025, Obshtina Veliko Tarnovo și Obshtina Belovo, C-471/23 și C-477/23, EU:C:2025:155, punctul 74 și jurisprudența citată).

76 În speță, este cert că decizia juriului prin care societatea reclamantă din litigiul principal a pierdut orice șansă de a obține premiile legate de concursul de proiecte în discuție în litigiul principal și contractul de achiziții publice de servicii care are vocația de a fi atribuit ulterior constituie un act care lezează această societate reclamantă.

77 În aceste condiții, dreptul de a fi ascultat trebuie apreciat ținând seama de împrejurările specifice fiecărei spețe, în special de natura actului în cauză, de contextul adoptării sale și de normele juridice care reglementează materia respectivă, un astfel de drept având ca obiect să permită particularilor să își exprime în mod util punctul de vedere cu privire la elementele pe care administrația intenționează să se întemeieze [a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 noiembrie 2014, Mukarubega, C-166/13, EU:C:2014:2336, punctul 54, Hotărârea din 6 octombrie 2021, Prokuratura Rejonowa Łódź-Bałuty, C-338/20, EU:C:2021:805, punctul 42, precum și Hotărârea din 25 aprilie 2024, NW și PQ (Informații clasificate), C-420/22 și C-528/22, EU:C:2024:344, punctul 89].

78 Or, procedura de concurs, astfel cum este reglementată de Directiva 2014/24, urmărește să permită unui juriu al unui concurs de proiecte să compare proiectele sau planurile fiecărui candidat în mod anonim, obiectiv și transparent, întemeindu-se exclusiv pe criteriile indicate în anunțul de concurs. Astfel, participanții la acest concurs de proiecte sunt chemați să depună, pe baza datelor precise care figurează în documentele achiziției, un plan sau un proiect care urmărește să răspundă cel mai adecvat așteptărilor autorității contractante în cauză, astfel cum au fost specificate în aceste documente.

79 În plus, revine acestor participanți sarcina de a da dovadă de diligență în redactarea proiectelor sau a planurilor lor, nicio obligație nerevenind acestei autorități contractante de a lua legătura cu ei pentru a înlătura o lipsă de claritate în această privință (a se vedea prin analogie Hotărârea din 29 martie 2012, SAG ELV Slovensko ș.a., C-599/10, EU:C:2012:191, punctul 38).

80 Rezultă că, ținând seama de împrejurările specifice care însoțesc procedura de concurs amintite la punctele 78 și 79 din prezenta hotărâre, în special de necesitatea de a păstra anonimatul candidaților, precum și egalitatea dintre ei, precum și de obligația acestora din urmă de a da dovadă de diligență în redactarea planurilor sau a proiectelor lor, dreptul candidatului de a fi ascultat înainte ca proiectul sau planul său să fie, dacă este cazul, înlăturat din procedura de selecție nu cuprinde dreptul de a-și susține în fața juriului concursului de proiecte în cauză punctul său de vedere cu privire la elementele pe care acest juriu intenționează să își întemeieze decizia, ci se concretizează numai prin posibilitatea de care dispune de a prezenta un plan sau un proiect corespunzător așteptărilor autorității contractante menționate. Prin urmare, nu este necesar să se recunoască unui astfel de candidat dreptul de a fi ascultat de același juriu în urma acestei prezentări și înainte de clasificarea definitivă de către acesta din urmă a planurilor sau a proiectelor care i-au fost prezentate.

81 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că articolele 80 și 82 din Directiva 2014/24 trebuie interpretate în sensul că se opun ca participanții la un concurs de proiecte să poată solicita să fie ascultați de juriul acestui concurs de proiecte anterior clasificării definitive de către acesta a planurilor sau a proiectelor pe care le-au prezentat.

**Cu privire la cheltuielile de judecată**

82 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

**Articolele 80 și 82 din Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul delegat (UE) 2019/1828 al Comisiei din 30 octombrie 2019,**

**trebuie interpretate în sensul că**

**se opun ca participanții la un concurs de proiecte să poată solicita să fie ascultați de juriul acestui concurs de proiecte anterior clasificării definitive de către acesta a planurilor sau a proiectelor pe care le-au prezentat.**

Semnături